

ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO PROCEDŪRŲ ATASKAITA

MUZIEJINIŲ VERTYBIŲ APSKAITOS ŠILUTĖS HUGO ŠOJAUS MUZIEJUJE ATITIKTIS TEISĖS AKTAMS

2023-03-22 Nr. K14-(4.2)-4
Šilutė

Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba – biudžetinė įstaiga, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Kontrolės ir audito tarnyba, teikdama pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą rajono bendruomenei, skatinti atskaitingumą, į rezultatus ir žmonių poreikius orientuotą valdymą, Savivaldybės turto, finansų valdymo ir kontrolės sistemų pažangą.

Atitikties audito procedūras atliko Savivaldybės kontrolierės pavaduotoja Judita Subačienė, vykdydama Šilutės rajono savivaldybės kontrolierės 2023-01-18 pavedimą Nr. K13-(4.1E)-3.

Audito ataskaita pateikta: Savivaldybės merui, Savivaldybės tarybos kontrolės komitetui, Savivaldybės administracijos direktoriui, Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktoriui.

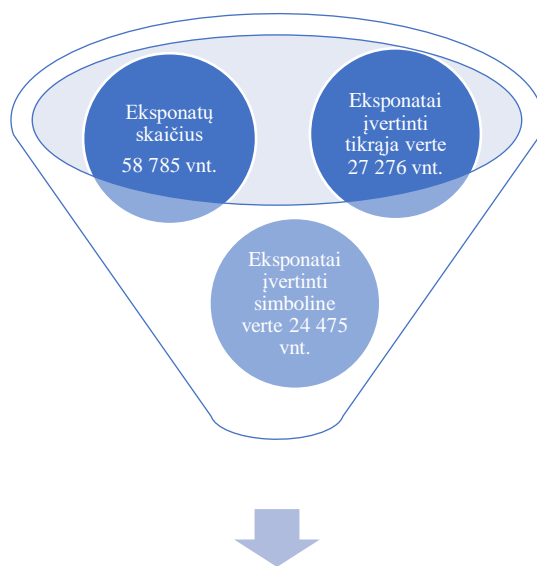
Ataskaita skelbiama internete adresu www.silute.lt nuoroda – „Kontrolės ir audito tarnyba.“

TURINYS

1. PAGRINDINIAI FAKTAI.....	3
2. SANTRAUKA.....	4
Audito tikslas ir apimtis.....	4
Pagrindiniai audito rezultatai.....	4
Rekomendacijos.....	6
ĮŽANGA.....	6
Muziejaus veiklos teisinis reglamentavimas ir kontrolė.....	6
3. AUDITO REZULTATAI.....	7
Muziejinių vertybių vertinimo tikrąją verte atitiktis teisės aktams.....	7
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS.....	11
PRIEDAI.....	13
Santrumpos ir sąvokos.....	13
Audito kriterijai ir metodai.....	13
Teisės aktai.....	14

PAGRINDINIAI FAKTAI

Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejaus pagrindinio ir pagalbinio fondų rinkiniuose saugomų eksponatų 2022-12-31 pagrindiniai vertinimo duomenys.

Įvertinta tikraja verte 2020-12-31 Muziejaus eksponatų – 36,2 proc.,
simboline verte – 47,9 proc.

Įvertinta tikraja verte 2021-12-31 Muziejaus eksponatų – 44,0 proc.,
simboline verte – 43,6 proc.

Įvertinta tikraja verte 2022-12-31 Muziejaus eksponatų – 46,4 proc.,
simboline verte – 41,6 proc.

Muziejinės vertybės muziejaus apskaitoje yra reikšmingos kiekybiškai.

Finansinės būklės 2022-12-31 ataskaitoje sudaro 27,6 proc. „Ilgalaikis materialusis turtas“ ir 26,96 proc. viso A. „Ilgalaikis turtas“.

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Audito procedūrų tikslas – įvertinti muziejinių vertybių apskaitos atitiktį teisės aktams.

Audito subjektas – Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejus (toliau – muziejus), Šilutės rajono savivaldybės administracijos Centralizuotos buhalterijos skyrius.

Tarybos sprendimu¹ pavesta muziejaus buhalterinę apskaitą nuo 2019-10-01 tvarkyti centralizuotai. Buhalterinės apskaitos tvarkymas įformintas centralizuotos buhalterijos ir muziejaus sutartimis.

Muziejaus adresas ir buveinė – Lietuvininkų g. 4., Šilutė.

Audituojamas laikotarpis – 2021–2022 metai (pagal poreikį gali būti panaudoti ir ankstesnių laikotarpių duomenys).

Atitikties audito procedūros atliktos pagal 4000-ąjį tarptautinį aukščiausiųjų audito institucijų standartą (TAAIS) – „Atitikties audito gairių bendrasis įvadas“, 4200-ąjį (TAAIS) – „Atitikties audito, susijusio su finansinių ataskaitų auditu, gairės“ ir kitus tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, viešojo sektoriaus apskaitos finansinės atskaitomybės standartais (VSAFAS), Tarybos sprendimais ir kitais teisės aktais, siekiant įsitikinti, kad nėra reikšmingų teisės aktų vykdymo neatitikimų. Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad pateikti duomenys yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

Santrumpos ir sąvokos nurodytos *1 priede*. Audito apimtis ir taikyti kriterijai bei metodai išsamiau aprašyti *2 priede*. Teisės aktai (šaltiniai), kuriais vadovaujantis atliktos muziejinių vertybių apskaitos atitikties teisės aktams audito procedūros, pateikti *3 priede*.

Ši audito procedūrų ataskaita yra išvadų, teikiamų Savivaldybės tarybai dėl pateiktų tvirtinti Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo sudėtinė dalis.

Apribojimas:

Visiškas užtikrinimas yra neįmanomas dėl įgimtų kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų 100 proc. ūkinių operacijų bei pavyzdžių.

Pagrindiniai audito rezultatai

1. Nesivadovauta kultūros ministro įsakymo 6 str., komisijos posėdžio protokolu nurodyta patikslinta eksponatų tikroji vertė, muziejaus buhalterijai perduotos vertės, tačiau neperduotas bendras eksponatų skaičius.

2. Muziejaus rinkinių komplektavimo komisija, nesivadovaudama kultūros ministro įsakymo 15, 16 str., nevertino eksponatų konservavimo, restauravimo darbų išlaidų.

3. Komisijai nevertinus eksponatų konservavimo, restauravimo darbų verčių, jų pasikeitimo nepateikus buhalterijai, apskaitos registre „Ilgalaikis materialusis turtas“ neužregistruotas grynojo turto tikrosios vertės rezervo sąskaitoje bei neatvaizduotas 2022 metų finansinėje atskaitomybėje.

---

¹ Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2019-09-26 sprendimas Nr. T1-119 „Dėl buhalterinės apskaitos organizavimo“.

4. Konservavimo, restauravimo darbų vertės (2020 m.) neteisingai užregistruotos apskaitoje ir netinkamai parodytos buhalterinės apskaitos sąskaitoje 1207101. Buhalterinės apskaitos sąskaita 1207101 padidinta 0,575 tūkst. Eur, sąskaita 1207102 sumažinta 575,0 Eur.

5. Muziejuje iš viso 2022-12-31 muziejinių vertybių (ekspонатų) – 58 785 vnt.

6. Muziejuje tikraja verte 2022-12-31 įvertinta 27 276 vnt. ekspонатų arba 46,4 proc. visų muziejinių ekspонатų.

7. Muziejuje simboline verte 2022-12-31 įvertinta 24 475 vnt. ekspонатų arba 41,6 proc. visų muziejinių ekspонатų.

8. Muziejuje 2022-12-31 liko visiškai nevertinta 7 034 vnt. ekspонатų arba 12,0 proc. visų muziejinių vertybių (ekspонатų).

9. Nesivadovauta kultūros ministro įsakymu 18 str., iki nustatyto termino, iki 2020-12-31, nebaigtas ekspонатų vertinimas tikraja verte. Iki 2020-12-31 buvo įvertinta tikraja verte tik 36,2 proc. visų muziejuje esančių ekspонатų (galiojanti redakcija nuo 2015-01-01).

10. Pradelsti visi galimi terminai, nuo 2015-01-01 nesiiimta priemonių, kad palaipsniui, sistemingai vertinant ekspوناتus, būtų laiku užbaigtos ekspонатų vertinimo procedūros.

11. Vadovaujantis 12-ojo VSAFAS atnaujintais reikalavimais, muziejus privalo, nuo 2022-06-15 iki 2023-12-31, įvertinti muziejines vertybes tikraja verte, kurios iki 2022-06-15 buvo užregistruotos apskaitoje simboline verte.

12. Susidaro rizika, kad bus nevykdomas finansų ministro įsakymu nustatytas reikalavimas, iki 2023-12-31, muziejus nepajėgs įvertinti tų ekspонатų tikraja verte, kurie buvo užregistruoti apskaitoje simboline vieno euro verte (24 475), įsigaliojus šiam įsakymui (nuo 2022-06-15).

13. Kiekvienais metais įvertindami tikraja verte maksimaliai po 4000 vienetų ekspонатų, kurie buvo įvertinti simboline vieno euro verte, muziejui vykdyti nustatytus teisės aktų reikalavimus pavyktų tik 2027–2028 metais.

14. Įsigaliojus 12-ojo VSAFAS atnaujintiems reikalavimams, ilgalaikis turtas po 2023-12-31 nebegalės būti registruojamas buhalterinėje apskaitoje simboline vieno euro verte bei parodomas finansinių ataskaitų rinkiniuose, rengiamuose už 2022 metus ir vėlesniuose.

15. Muziejinės vertybės muziejaus apskaitoje yra reikšmingos kiekybiškai. Finansinės būklės 2022-12-31 ataskaitoje sudaro 27,6 proc. „Ilgalaikis materialusis turtas“ ir 26,96 proc. viso A. „Ilgalaikis turtas“.

16. Dėl teisės aktų nesilaikymo, dėl laiku neužbaigtų muziejaus ekspонатų vertinimo procedūrų, buhalterinės apskaitos 2022-12-31 suvestinio registro „Didžioji knyga“ sąskaitų 1207102 ir 3210001 duomenys bei Finansinės būklės 2022 metų ataskaitos duomenys sumažinti, apytiksliai 800 000 – 1 000 000 Eur.

Apibendrinanti išvada: atsižvelgdami į aukščiau nurodytas išvadas, galime prognozuoti numatydami, kad ateinančiais laikotarpiais teisės aktai bus nevykdomi.

Negalėjome patvirtinti Šilutės Hugo Šojaus muziejaus 2022-12-31 finansinės būklės ataskaitos (FBA) straipsnių A. „Ilgalaikis turtas“, II. „Ilgalaikis materialusis turtas“, II.8. „Kultūros ir kitos vertybės“ 949 394,0 Eur ir D. „Finansavimo sumos“ II.1 „Tikrosios vertės rezervas“ 694 074,00 Eur pateiktų duomenų teisingumo.

Rekomendacijos

1. Vadovautis kultūros ministro įsakymo 6 str.² reikalavimais, perduoti buhalterijai ne tik vertes, bet ir bendrą eksponatų skaičių, kurių tikroji vertė buvo patikslinta.
2. Vadovautis kultūros ministro įsakymo 15, 16 str.³, vertinti eksponatų konservavimo, restauravimo darbų išlaidas, reikšmingą jų pasikeitimą teikti buhalterijai, kad nebūtų sumažinta muziejinių vertybių tikroji vertė.
3. Vadovaujantis kultūros ministro įsakymo 14, 15, 16 str., dėl eksponatų vertės pasikeitimo, atstatyti neteisingai apskaitoje nurodytas eksponatų konservavimo ir restauravimo paslaugas – iš sąskaitos 1207101 „Muziejinių vertybių įsigijimo savikaina“ perkelti 575,0 Eur į sąskaitą 1207102 „Muziejinių vertybių vertės padidėjimas arba sumažėjimas“.
4. Vadovaujantis protingumo principu, realiais terminais, užbaigti, laiku neįgyvendintą nuo 2015-01-01 iki 2020-12-31, eksponatų vertinimo tikrąja verte procesą.
5. Vadovaujantis 12-uju VSAFAS, iki 2023-12-31 įvertinti muziejines vertybes tikrąja verte, kurios iki 2022-06-15 buvo užregistruotos apskaitoje simboline vieno euro verte.
6. Siekiant visas muziejines vertybes įvertinti tikrąja verte, tinkamai paskirstyti darbuotojams užduotis.
7. Vadovautis 12-ojo VSAFAS atnaujintais reikalavimais, užregistruoti buhalterinėje apskaitoje įvertintas muziejines vertybes ir įvertintą ilgalaikį materialųjį turtą teisingai parodyti finansinėje atskaitomybėje ir finansinių ataskaitų rinkinyje.

ĮŽANGA

Muziejaus veiklos teisinis reglamentavimas ir kontrolė

Vertinome, kaip audituojamas subjektas – Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejus laikėsi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, apskaitant, vertinant ilgalaikį materialųjį turtą – muziejines vertybes (eksponatus).

Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 13 d.⁴, gyventojų bendrosios kultūros ugdymas ir etnokultūros puoselėjimas (dalyvavimas kultūros plėtros projektuose, *muziejų, teatrų, kultūros centrų ir kitų kultūros įstaigų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas, likvidavimas ir jų veiklos priežiūra*, savivaldybių viešųjų bibliotekų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas ir jų veiklos priežiūra) – *savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos*.

Muziejų įstatymo 2 str. 1 ir 2 p.⁵ reglamentuota, kad „*Muziejus* – juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė, viešoji įstaiga ar kitos teisinės formos juridinis asmuo, įsteigtas įstatymų nustatyta tvarka, kurio svarbiausia veikla yra kaupti, saugoti, restauruoti, tirti, eksponuoti bei populiarinti materialines ir dvasines kultūros vertybes bei gamtos objektus. *Muziejinė vertybė* – archeologiniu, istoriniu, meniniu,

² Kultūros ministro 2010-08-20 įsakymas Nr. IV-446 „Dėl Muziejinių vertybių (eksponatų) vertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (su pakeitimais), 6 str.

³ Kultūros ministro 2010-08-20 įsakymas Nr. IV-446 „Dėl Muziejinių vertybių (eksponatų) vertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (su pakeitimais), 14,15, 16 str.

⁴ Vietos savivaldos 1994-07-07 Nr. I-533 įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 6 str. 13 d.

⁵ Muziejų 1995-06-08 įstatymas Nr. I-930 (su pakeitimais) 2 str.

etniniu, religiniu, mokslo, memorialiniu arba kitokiu kultūros požiūriu vertingas daiktas, muziejų kaupimo, saugojimo, tyrimo ir eksponavimo objektas.

Pagal Muziejų įstatymo 4 str. 5 p. 1, 2, 3 d.⁶, „Savivaldybių muziejai kaupia, saugo, tiria, konservuoja ir eksponuoja tam tikros savivaldybės teritorijos kultūros istoriją atspindinčius muziejinių vertybių rinkinius. Įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gali būti pripažinta, kad savivaldybių muziejus atlieka pakankamo lygio mokslinius tyrimus ir eksperimentinę (socialinę, kultūrinę) plėtrą. Savivaldybės muziejų steigia savivaldybės taryba. Savivaldybių muziejai:

- bendradarbiauja su švietimo įstaigomis ir rengia muziejines mokinių ugdymo programas;
- organizuoja su muziejaus veikla susijusius kultūros renginius;
- teikia metinius veiklos planus ir ataskaitas muziejų įsteigusiai savivaldybės tarybai ir Kultūros ministerijai“.

Muziejus yra Savivaldybės muziejus, kaupiantis, saugantis, tiriantis, konservuojantis, restauruojantis ir populiarinantis reikšmingiausias Šilutės rajono ir etnografinio Mažosios Lietuvos regiono vertybes. Muziejus įkurtas Šilokarčemos dvaro savininko Hugo Šojaus sukauptų muziejinių kolekcijų pagrindu ir šiuo metu veikia bei priskiriamas istorijos, etnografijos, archeologijos, meno ir gamtos muziejų rūšiai. Muziejus taip pat vykdo veiklą:

- patalpose, esančiose Vilties g. 1, Macikų km., Šilutės sen.,
- patalpose, esančiose Bažnyčios g. 9A, Švėkšnoje., Šilutės r. sav.,
- patalpose, esančiose Pergalės a. 17, Žemaičių Naumiestyje., Šilutės r. sav.,
- patalpose, esančiose Katalikų bažnyčios g. 3, Šilutėje.

Muziejaus nuostatai patvirtinti Savivaldybės tarybos sprendimu⁷. Muziejaus veiklos priežiūrą atlieka Savivaldybės administracijos Kultūros skyrius.

Kultūros ministro patvirtintos muziejuose esančių rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcijos 21, 24 str.⁸ nustato, kad „Muziejaus direktorius atsako už visą muziejaus veiklą. Muziejaus direktorius arba jo įgaliotas direktoriaus pavaduotojas atsako už eksponatų inventorizavimą, mokslinių aprašų kokybę, rinkinių tyrinėjimą, parodinę ir ekspozicinę veiklą“.

Muziejų įstatymo 9 str. 2 p.⁹ numato, kad „tikrinti muziejinių vertybių apskaitą ir apsaugą muziejuose turi teisę muziejaus savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, Kultūros ministerija ir kitos

AUDITO REZULTATAI

Muziejinių vertybių vertinimo tikrąją vertę atitiktis teisės aktams

Kultūros ministro 2010-08-20 įsakymo Nr. ĮV-446 1 str. nurodyta, kad Muziejinių vertybių (eksponatų) vertinimo metodinės rekomendacijos nustato tvarką, kuria vadovaujantis nacionaliniuose, respublikiniuose ir savivaldybių muziejuose tikslinama eksponatų, kurie ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje pirminio pripažinimo metu buvo registruoti simboline vieno euro verte, tikroji vertė.

⁶ Muziejų 1995-06-08 įstatymas Nr. I-930 (su pakeitimais) 4 str.

⁷ Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2017-07-27 sprendimas Nr. T1-769 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejaus nuostatų patvirtinimo“, (su 2018 m., 2022 m. pakeitimais).

⁸ Kultūros ministro 2005-12-16 įsakymas Nr. ĮV-716 „Dėl Muziejuose esančių rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcijos patvirtinimo“ (su pakeitimais), 21, 24 str.

⁹ Muziejų 1995-06-08 įstatymas Nr. I-930 (su pakeitimais) 9 str.

Kultūros ministro įsakymu patvirtintų Muziejinių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinių rekomendacijų 18 str.¹⁰ nustato, kad „rekomenduojama ekspонатų vertinimą baigti iki 2020 metų gruodžio 31 d.“

Kultūros ministro įsakymo 5, 6 str.¹¹ nurodo, kad „ekspонатų vertinimą atlieka muziejaus Rinkinių komplektavimo komisija (toliau – komisija). Komisijos sprendimai protokoluojami. Komisijos posėdžio protokolo išrašas (toliau – išrašas), kuriame *nurodomas ekspонатų, kurių tikroji vertė posėdyje buvo patikslinta, bendras skaičius ir bendra patikslinta vertė, perduodami muziejaus buhalterijai* (esant reikalui, prie išrašo pridedamas ekspонатų, kurių vertė patikslinta, sąrašas). Vadovaudamasi išrašu, muziejaus buhalterija tikslina anksčiau registruotus įrašus apie ekspонатų tikrąją vertę ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje.“

Atliekant audito procedūras, tikrinant buhalterinės apskaitos dokumentus bei pokalbių metu su muziejaus vadovybe ir apskaitą tvarkančia buhalterė nustatyta, kad buhalterinėje apskaitoje nėra duomenų apie muziejinių vertybių bendrą skaičių, tokia apskaita (vienetais) nevedama, todėl negalėjome patikrinti bendro perduoto ekspонатų skaičiaus ar (ir) sąrašo, kurių tikroji vertė patikslinta. Buhalterei pateikiama ekspонатų įvertintų tikrąja verte, ne bendras skaičius, o tik patikslinta vertė.

Nesivadovauta kultūros ministro įsakymo 6 str., komisijos posėdžio protokolo išrašas (ir (ar) sąrašas), kuriame nurodytas ekspонатų, kurių tikroji vertė posėdyje buvo patikslinta, tačiau bendras skaičius neperduotas muziejaus buhalterijai.

Buhalterinės apskaitos registre „Ilgalaikis turtas“ registruojama buhalterinės apskaitos sąskaitoje 207101 „Muziejinių vertybių įsigijimo savikaina“ bei sąskaitoje 207102 „Muziejinių vertybių vertės padidėjimas arba sumažėjimas“. Muziejinių vertybių vertės ir jų pokyčiai atitinkamais laikotarpiais nurodyti 1 lentelėje.

Muziejinių vertybių verčių 2020-2022 metais pokyčiai

1 lentelė, Eur

Eil. Nr.	Ilgalaikis turtas „Muziejinės vertybės“	Laikotarpis			2022 m., 2021 palyginimas, -
		2020-12-31	2021-12-31	2022-12-31	
1.	Muziejinių vertybių įsigijimo savikaina	195 253,02	218 489,07	233 347,07	+14 858,4
2.	Muziejinių vertybių vertės padidėjimas arba sumažėjimas	625 547,28	688 526,61	694 073,61	+5 547,0
3.	Viso:	820 800,30	907 015,68	927 420,68	+20 405,4

Vadovaujantis kultūros ministro įsakymo 15, 16 str.¹², „eksponato vertės reikšmingam pasikeitimui priskiriamos konservavimo ir restauravimo išlaidos. Jos ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje registruojamos kaip papildomas turto vienetas. Jei ekspوناتai buvo konservuoti ar restauruoti ir dėl to padidėjo jų tikroji vertė, nusidėvėjimas skaičiuojamas tik nuo konservavimo, restauravimo darbų vertės. Ekspوناتai yra neriboto naudojimo ilgalaikis materialusis turtas, kuriam nusidėvėjimas neskaičiuojamas.“

Lietuvos Respublikos kultūros taryba skiria lėšas ekspوناتų restauravimo paslaugoms įsigyti, tačiau Muziejaus rinkinių komplektavimo komisija (toliau – Komisija), nesivadovaudama kultūros ministro įsakymo 15, 16 str., nevertino ekspوناتų konservavimo, restauravimo darbų išlaidų, jų vertės pasikeitimo nepateikė buhalterijai.

¹⁰ Kultūros ministro 2010-08-20 įsakymas Nr. IV-446 „Dėl muziejinių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (galiojanti redakcija nuo 2015-01-01).

¹¹ Ten pat.

¹² Kultūros ministro 2010-08-20 įsakymas Nr. IV-446 „Dėl Muziejinių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (su pakeitimais), 14,15, 16 str.

Rinkinių komplektavimo komisijai nevertinus eksponatų konservavimo, restauravimo darbų verčių (išlaidų), jų reikšmingo vertės pasikeitimo nepateikus buhalterijai, apskaitos registre „Ilgalaikis materialusis turtas“ neužregistruotas grynojo turto tikrosios vertės rezervo sąskaitoje bei neatvaizduotas 2022 metų finansinėje atskaitomybėje.

Ankstesnių laikotarpių konservavimo, restauravimo darbų vertės (2020-12-14 „Sąskaitų apyvarta“) neteisingai užregistruotos apskaitoje, netinkamai parodytos buhalterinės apskaitos sąskaitoje 1207101. Buhalterinės apskaitos sąskaita 1207101 „Muziejinių vertybių įsigijimo savikaina“ neleistinau padidinta 575,0 Eur, sąskaita 1207102 „Muziejinių vertybių vertės padidėjimas arba sumažėjimas“ sumažinta 575,0 Eur.

Atliekant muziejinių vertybių audito procedūras, pateikėme muziejui klausimyną. Remiantis klausimyno atsakymais, susistemino duomenis ir pateikiame 2 lentelėje.

Muziejinių vertybių 2020-2022 metais vertinimas

2 lentelė

Eil. Nr.	Ilgalaikis turtas „Muziejinės vertybės“	Laikotarpis						2022 m. 2021 m. palyginimas, +, -
		2020-12-31		2021-12-31		2022-12-31		
		vnt.	proc.	vnt.	proc.	vnt.	proc.	
1.	Muziejinių vertybių (eksponatų) iš viso (vnt.), iš jų::	56 314	100,0	57 299	100,0	58 785	100,0	+1 486
2.	Įvertinta tikraja verte, (vnt.)	20 381	36,2	25 237	44,1	27 276	46,4	+2 039
3.	Įvertinta simboline (vieno euro) verte	27 030	48,0	24 993	43,6	24 475	41,6	- 518
4.	Liko nevertinta, (vnt.)	8 903	15,8	7 069	12,3	7 034	12,0	

Įvertinta tikraja verte 2020-12-31 Muziejaus eksponatų – 36,2 proc., įvertinta simboline verte – 47,9 proc.;

įvertinta tikraja verte 2021-12-31 Muziejaus eksponatų – 44,0 proc., įvertinta simboline verte – 43,6 proc.;

įvertinta tikraja verte 2022-12-31 Muziejaus eksponatų – 46,4 proc., įvertinta simboline verte – 41,6 proc.

Atlikus susistemintų duomenų analizę (žiūrėti 2 lentelėje), galime daryti išvadas, kad muziejaus:

- Ilgalaikio materialiojo turto grupės muziejinių vertybių (eksponatų) skaičius 2022 metais ženkliai padidėjo – 1 486 eksponatais;
- įvertinta 2022 m. tikraja verte 27 276 eksponatų arba 46,4 proc. visų muziejinių vertybių (eksponatų);
- įvertinta 2022 m. tikraja verte 2 039 eksponatų daugiau nei 2021 metais;
- įvertinta 2022 m. simboline verte 518 eksponatų mažiau nei 2021 metais;
- liko 2022-12-31 visiškai nevertinta 7 034 eksponatų arba 12 proc. visų muziejinių vertybių (eksponatų);
- įvertinta 2022-12-31 simboline verte 24 475 eksponatų.

Kultūros ministro įsakymu patvirtintų Muziejinių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinių rekomendacijų 18 str.¹³ „rekomenduojama eksponatų vertinimą baigti iki 2020 metų gruodžio 31 d.“ (galiojanti redakcija nuo 2015-01-01).

Nesivadovauta kultūros ministro įsakymu patvirtintų Muziejinių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinių rekomendacijų 18 str.¹⁴ iki nustatyto termino, iki 2020-12-31, nebaigtas eksponatų vertinimas tikrąja verte. Iki 2020-12-31 buvo įvertinta tikrąja verte tik 36,2 proc. visų muziejuje esančių eksponatų (galiojanti redakcija nuo 2015-01-01).

Atkreiptinas dėmesys, kad prievolė užbaigti eksponatų vertinimą kultūros ministro įsakymu¹⁵ buvo nustatyta jau nuo 2015-01-01. Pradelsti visi galimi terminai, nuo 2015 metų nebuvo dedamos pastangos, kad palaipsniui, sistemingai vertinant, būtų laiku užbaigtos eksponatų vertinimo procedūros.

Kultūros ministro įsakymu patvirtintų Muziejinių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinių rekomendacijų 13 str. nurodyta, kad Rinkinių komplektavimo „komisijai rekomenduojama per metus vertinti ne mažiau kaip 1 000 eksponatų.“

Analizuojant muziejaus muziejinių vertybių vertinimo tikrąja verte mastą nustatyta, kad 2020 m.–2022 m. buvo įvertinta 20 381–27 276 vnt. eksponatų. Kiekvienais metais įvertinama tikrąja verte nuo 2 039 iki 4 856 vnt. eksponatų.

Pasikeitus finansų ministro įsakymu patvirtinto 12-ojo VSAFAS nuostatoms (nuo 2022-06-15)¹⁶:

„2.1. ilgalaikis materialusis turtas, kuris iki šio įsakymo įsigaliojimo dienos buvo užregistruotas apskaitoje simboline verte, įsigaliojus šiam įsakymui įvertinamas tikrąja verte ne vėliau kaip iki 2023 m. gruodžio 31 d., o ilgalaikio materialiojo turto ir finansavimo sumų, iš kurių finansuojama subjekto veikla, sąskaitose vietoj simboline verte užregistruoto ilgalaikio materialiojo turto registruojamas pagal šiuo įsakymu patvirtinto 12-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Ilgalaikis materialusis turtas“ 28 punkto nuostatas įvertintas ilgalaikis materialusis turtas.“ „2.2. šis įsakymas taikomas finansinių ataskaitų rinkiniams, rengiamiems už 2022 metus ir vėlesnius ataskaitinius laikotarpius.“

Atsižvelgiant į 12-ojo VSAFAS atnaujintus reikalavimus, muziejus privalo, nuo 2022-06-15 iki 2023-12-31 įvertinti muziejines vertybes (ekspوناتus) tikrąja verte, kurios iki 2022-06-15 buvo užregistruotos apskaitoje simboline verte, teisingai parodyti finansinių ataskaitų rinkiniuose ilgalaikio materialiojo turto vertes.

Yra rizika, kad bus nevykdomas finansų ministro įsakymu¹⁷ nustatytas reikalavimas, iki 2023-12-31, muziejus nepajėgs įvertinti tų eksponatų tikrąja verte, kurie buvo užregistruoti apskaitoje simboline vieno euro verte (24 475), įsigaliojus šiam įsakymui (nuo 2022-06-15).

Įvertinant tikrąja verte kiekvienais metais maksimaliai po 4000 eksponatų, kurie buvo įvertinti simboline vieno euro verte, įvykdyti nustatytus teisės aktų reikalavimus, pavyktų tik 2027-2028 metais.

¹³ Kultūros ministro 2010-08-20 įsakymas Nr. ĮV-446 „Dėl muziejinių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (su pakeitimais).

¹⁴ Kultūros ministro 2010-08-20 įsakymas Nr. ĮV-446 „Dėl muziejinių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (su pakeitimais).

¹⁵ Kultūros ministro 2014-12-04 įsakymas Nr. ĮV-882 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010-08-20 įsakymo Nr. ĮV-446 „Dėl muziejinių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“ (galiojanti redakcija nuo 2015-01-01).

¹⁶ Finansų ministro 2008-05-08 įsakymu Nr. 1K-174 (finansų ministro 2022-06-14 įsakymo Nr. 1K-217 redakcija) „Dėl 12-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „ilgalaikis materialusis turtas“ patvirtinimo“.

¹⁷ Finansų ministro įsakymas „Dėl finansų ministro 2008-05-08 įsakymo Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ pakeitimo 2022-06-14 Nr. 1K-217 (įsigaliojo nuo 2022-06-15).

Pastaba: ilgalaikis turtas po 2023-12-31 nebegalės būti registruojamas buhalterinėje apskaitoje simboline vieno euro verte bei parodomas finansinių ataskaitų rinkiniuose, rengiamuose už 2022 metus ir vėlesniuose.

„18. *Muziejaus fondas apskaitoje registruojamas kaip atskiras vienetas.* Pirminio pripažinimo momentu muziejaus fondo vieneto įsigijimo savikainą sudaro prie fondo priskirtų muziejinių vertybių tikrųjų verčių suma.“

Muziejinės vertybės (jų vertės) muziejaus apskaitoje yra reikšmingos kiekybiškai. Finansinės būklės 2022-12-31 ataskaitoje sudaro 27,6 proc. A.II. „Ilgalaikis materialusis turtas“ ir 26,96 proc. viso A. „Ilgalaikis turtas“.

Muziejinės vertybės 2022-12-31 įvertintos tikraja verte tik 46,4 proc., įvertinta simboline (vieno euro) verte 41,6 proc.

Dėl teisės aktų nesilaikymo, dėl laiku neužbaigtų muziejaus eksponatų vertinimo procedūrų, buhalterinės apskaitos 2022-12-31 suvestinio registro „Didžioji knyga“ sąskaitų 1207102 ir 3210001 duomenys bei Finansinės būklės 2022 metų ataskaitos duomenys sumažinti, apytiksliai 800 000 – 1 000 000 Eur.

Negalėjome patvirtinti Šilutės Hugo Šojaus muziejaus 2022-12-31 finansinės būklės ataskaitos (FBA) straipsnių A. „Ilgalaikis turtas“, II. „Ilgalaikis materialusis turtas“, II.8. „Kultūros ir kitos vertybės“ 949 394,0 Eur ir D. „Finansavimo sumos“ II.1 „Tikrosios vertės rezervas“ 694 074,00 Eur pateiktų duomenų teisingumo.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Vadovautis kultūros ministro įsakymo 6 str. reikalavimais, perduoti buhalterijai ne tik vertes, bet ir bendrą eksponatų skaičių, kurių tikroji vertė buvo patikslinta.	Muziejaus direktoriui	Vykdamt kultūros ministro įsakymo 6 str. nuostatas, bus perduotos ne tik įvertintos vertės, bet ir bendras eksponatų skaičius.	2023-06-01
2.	Vadovautis kultūros ministro įsakymo 15, 16 str., vertinti eksponatų konservavimo, restauravimo darbų išlaidas, reikšmingą jų pasikeitimą teikti buhalterijai, kad nebūtų sumažinta muziejinių vertybių tikroji vertė.	Muziejaus direktoriui	Bus vadovaujamosi kultūros ministro įsakymo 15, 16 str., Komisija vertins eksponatų konservavimo, restauravimo darbų išlaidas, reikšmingą jų pasikeitimą ir pateiks buhalterijai.	2023-06-01
3.	Vadovaujantis kultūros ministro įsakymo 14, 15, 16 str., dėl eksponatų vertės pasikeitimo, atstatyti neteisingai apskaitoje nurodytas eksponatų konservavimo ir restauravimo paslaugas – iš sąskaitos 1207101 „Muziejinių vertybių įsigijimo savikaina“ perkelti 0,575 tūkst. Eur į sąskaitą 1207102 „Muziejinių vertybių vertės padidėjimas arba sumažėjimas“.	Muziejaus direktoriui	Bus atstatytos neteisingai sąskaitose: 1207101 ir 1207102 nurodytos sumos.	2023-06-01

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
4.	Vadovaujantis protingumo principu, realiais terminais, užbaigti, laiku neįgyvendintą nuo 2015-01-01 iki 2020-12-31, eksponatų vertinimo tikrąja verte procesą.	Muziejaus direktoriui	Bus užbaigtas muziejinių vertybių vertinimo procesas, per protingą nusistatytą terminą	2023-06-01
5.	Vadovaujantis 12-uju VSAFAS, iki 2023-12-31 įvertinti muziejines vertybes tikrąja verte, kurios iki 2022-06-15 buvo užregistruotos apskaitoje simboline vieno euro verte.	Muziejaus direktoriui	Bus vykdomi 12-ojo VSAFAS atnaujinti reikalavimai, bus įvertintos muziejinės vertybės tikrąja verte, kurios iki 2022-06-15 buvo užregistruotos apskaitoje simboline vieno euro verte.	2023-06-01
6.	Siekiant visas muziejines vertybes įvertinti tikrąja verte, tinkamai paskirstyti darbuotojams užduotis.	Muziejaus direktoriui	Tinkamai paskirsčius darbuotojams užduotis, greičiau bus užbaigtas muziejinių vertybių vertinimo procesas.	2023-06-01
7.	Vadovautis 12-ojo VSAFAS atnaujintais reikalavimais, užregistruoti buhalterinėje apskaitoje įvertintas muziejines vertybes ir įvertintą ilgalaikį materialųjį turtą teisingai parodyti finansinėje atskaitomybėje ir finansinių ataskaitų rinkinyje.	Muziejaus direktoriui	Įvertinus visas muziejines vertybes tikrąja verte, bus galima teisingai užregistruoti buhalterinėje apskaitoje, teisingai parodyti ilgalaikį materialųjį turtą finansinėse ataskaitose ir finansinių ataskaitų rinkinyje.	2023-06-01

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 str. 9 d. 8 p., prašytume iki 2023-06-01 informuoti apie rekomendacijų įgyvendinimą (pagrįsti pateisinamaisiais dokumentais).

Savivaldybės kontrolierė

Jolita Stonkuvienė

Savivaldybės kontrolierės pavaduotoja

Judita Subačienė

PRIEDAI

1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

Savivaldybė – Šilutės rajono savivaldybė.

Centralizuota buhalterija – Šilutės rajono savivaldybės administracijos Centralizuotos buhalterijos skyrius.

Muziejus – Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejus.

INTOSAI – Tarptautinė aukščiausiųjų audito institucijų organizacija.

TAAIS – tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai, patvirtinti INTOSAI Profesinių standartų komiteto.

VSS – viešojo sektoriaus subjektas.

VSAFAS – viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai.

LIMIS – Lietuvos integrali muziejų informacinė sistema.

2 priedas

Audito kriterijai ir metodai

Audito kriterijais pasirinkome audituotos srities *atitinkamus kriterijus*: veikla, kurią įgaliota vykdyti audituojamas subjektas (įstaiga – muziejus), Seimo patvirtinti įstatymai, Vyriausybės nutarimai, Kultūros ministro įsakymai, VSAFAS (ilgalaikis turtas), Muziejaus nuostatai, Apskaitos politika (tvarkos, aprašai, taisyklės, komisijų nuostatai, protokolai), susiję su audituojama sritimi – muziejinės vertybės. Taip pat buvo *naudoti papildomi šaltiniai*: Muziejaus interneto svetainės duomenys, įstaigos metinės ataskaitos, buhalterinėje apskaitoje taikytas „Sąskaitų planas“, informacija, surinkta susitikimų metu, naudotasi audituojamo subjekto gauti duomenys (raštu, el. paštu, pokalbių telefonu).

Reikšmingu nukrypimų vertinimo kriterijumi laikėme teisės aktų reikalavimų nesilaikymą. Su reikšmingumu ir išvadų formavimu susijusi nuostata – laiku ir išbaigta, iki 2020-12-31, neįvertintos muziejinės vertybės tikrąja verte.

Audito įrodymai buvo renkami *taikant šiuos metodus*: stebėjimo, tikrinimo, paklausimo, patvirtinimo ir analitinės procedūras.

Buvo susipažinta su teisės aktais, muziejaus parengtais tvarkų aprašais (nuostatais, tvarkomis, taisyklėmis), reglamentuojančiais audituojamą sritį, tikrinami buhalterinės apskaitos dokumentai, kad įsitikinti, ar savalaikiai, ar tinkamai, ar vadovaujantis nustatytais teisės aktais vertinamos muziejinės vertybės.

Buvo susipažinta su komisijų protokolais, kuriuose nurodytos muziejinių vertybių – eksponatų patikslintos vertės.

Buvo atlikti faktiniai muziejaus eksponatų tikrinimai – stebėjimai.

Renkant audito įrodymus buvo laikomasi nuostatos, kad:

- visi Šilutės Hugo Šojaus muziejaus, Savivaldybės administracijos dokumentai ir (ar) jų kopijos pateikti išsamiai, teisingai ir yra galutiniai;
- pokalbių metu pateikti duomenys – teisingi.

- pokalbių metu (su muziejaus vadovybe) atskleista informacija – tinkama panaudoti, rengiant audito rezultatų pagrindimo teiginius bei formuojant išvadas.

3 priedas

Teisės aktai

1. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos 1994-07-07 įstatymas Nr. I-533 (2008-09-15 įstatymo Nr. X-1722 redakcija (su vėlesniais pakeitimais)).
2. Lietuvos Respublikos muziejų 1995-06-08 įstatymas Nr. I-930 (redakcija nuo 2021-01-01).
3. Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos 1996-01-23 įstatymas Nr. I-1179 (redakcija nuo 2021-11-13).
4. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005-12-16 įsakymas Nr. ĮV-716 „Dėl muziejuose esančių rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcijos patvirtinimo“ (galiojanti redakcija nuo 2015-01-01).
5. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010-08-20 įsakymas Nr. ĮV-446 „Dėl muziejinių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (galiojanti redakcija nuo 2015-01-01).
6. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-05-08 įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl Finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ pakeitimo (redakcija 2009-12-22 Nr. K-466)“.
7. Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2022-12-22 sprendimas Nr. T1-1169 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės 2023-2025 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ (14 priedas) Kultūros plėtros ir paveldo puoselėjimo programos aprašymas.
8. Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2022-03-31 sprendimas Nr. T1-970 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės etninės kultūros saugos 2022–2024 metų priemonių plano patvirtinimo“.
9. Šilutės rajono savivaldybės Administracijos direktoriaus 2022-07-11 įsakymas Nr. A1-1324 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado nuostatų tvirtinimo“.
10. Šilutės rajono savivaldybės Administracijos direktoriaus 2022-09-15 įsakymas Nr. A1-1665 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado komisijos sudarymo ir komisijos darbo reglamento tvirtinimo“.
11. Sistema LIMIS – Lietuvos integrali muziejų informacinė sistema.
12. www.silute.lt (Šilutės rajono savivaldybė – Administracinė informacija – Veiklos sritys – Kultūra).
13. Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktorės 2022-12-30 įsakymas Nr. V1-70 „Dėl prevencinio konservavimo procedūrų tvarkos aprašo su muziejinių vertybių prevencinio konservavimo strateginiu planu 2023-2026 m. patvirtinimo.“
14. Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktorės 2021-12-22 įsakymas Nr. V1-58 „Dėl tiriamųjų ekspedicijų metu surinktos medžiagos apskaitos tvarkos patvirtinimo“.
15. Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktorės 2021-01-29 įsakymas Nr. V1-8 „Dėl Šilutės Hugo Šojaus muziejaus saugyklų, ekspozicijų ir parodų salių rakinimo ir plombavimo tvarkos patvirtinimo“.
16. Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktorės 2021-01-25 įsakymas Nr. V1-6 „Dėl Šilutės Hugo Šojaus muziejaus ekspонатų inventorinimo tvarkos patvirtinimo“.

17. Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktorės 2021-01-19 įsakymas Nr. V1-4 „Dėl Šilutės Hugo Šojaus muziejaus eksponatų skaitmeninimo, skaitmeninių vaizdų archyvavimo ir apskaitos nuostatų patvirtinimo“.

18. Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktorės 2020-02-05 įsakymas Nr. V1-8 „Dėl Šilutės Hugo Šojaus muziejaus kompiuterinės rinkinių apskaitos Lietuvos integralia muziejų informacine sistema (LIMIS) tvarkos patvirtinimo“.

19. Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktorės 2019-02-11 įsakymas Nr. V1-4 „Dėl kilnojamųjų kultūros vertybių konservavimo ir restauravimo procedūrų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

20. Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktorės 2018-11-08 įsakymas Nr. V1-70 „Dėl Šilutės Hugo Šojaus muziejaus muziejinių vertybių (eksponatų) vertinimo tvarkos patvirtinimo“.

21. Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktorės 2018-06-14 įsakymas Nr. V1-53 „Dėl Šilutės Hugo Šojaus muziejaus rinkinių komplektavimo komisijos nuostatų patvirtinimo“.

22. Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktorės 2018-02-27 įsakymas Nr. V1-26 „Dėl Šilutės Hugo Šojaus muziejaus restauravimo tarybos nuostatų patvirtinimo.“

23. Šilutės rajono savivaldybės Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktorės 2017-12-22 įsakymas Nr. V1-71 „Dėl Šilutės Hugo Šojaus muziejaus eksponatų įsigijimo tvarkos patvirtinimo“.
